

INTERVIEW Sabine Wassenberg schrijft filosofisch boek voor kinderen

Waar komen vragen vandaan?

Bij gebrek aan context, gaan kinderen er vol in als het gaat om levensvragen. En dat is precies wat filosoof Sabine Wassenberg uit Groet zo mooi vindt aan filosoferen met kinderen. „Omdat ze niet gehinderd worden door enige kennis, kun je puur de vraag met ze bespreken.” Speciaal voor jonge kinderen maakte ze samen met illustratrice Marieke van Diepen het filosofische prentenboek 'Alle vragen van de regenboog'.

Marjolein Elfring
marjolein.elfring@mediahuis.nl

Bergen ■ Sabine Wassenberg (44) heeft zich na haar studie filosofie gespecialiseerd in het filosoferen met kinderen. Eerder schreef ze kinderboeken voor Filosofie Magazine en haar boek 'De Zoon van de Gazelle' werd uitgeroepen tot 'het beste initiatief ter bevordering van de kinderfilosofie van 2023'. „De verwondering die kinderen kunnen hebben, dat vind ik zo'n fascinerende mentale staat”, vertelt ze in haar kantoor in het centrum van Bergen. „Daarom heb ik daar de afgelopen twintig jaar onderzoek naar gedaan.”

Ze gaat graag filosofische gesprekken aan met kinderen. „Als je met kinderen filosofeert, reduceer je vraagstukken tot de kern. Neem een vraag als 'hebben mensen een ziel?'. Daar hoeft je geen dikke boeken voor te lezen of heilige geschriften, probeer het gewoon zelf te beargumenteren. Een discussie behapbaar maken, daar zijn kinderen heel goed in. Doordat ze niet de hele context kennen zoals wij die kennen, gaan ze er vol in. Ze bespreken puur de vragen en kunnen die vaak ook veel beter beantwoorden.”

Oneindig

Kinderen zitten vol vragen, vervolgt ze. „Ze moeten hun wereldbeeld nog invullen, daarom stellen ze dingen niet ter discussie, maar vragen ze zich alles nog af. De antwoorden zijn soms heel slim en creatief. Zo vroeg ik een keer 'is er een einde aan het heelal'. Een jongetje antwoordde toen dat als het oneindig door zou gaan, het einde het begin zou zijn.”

En het geeft ook helemaal niet als je iets niet snapt. „Dat is juist de essentie van filosofie”, zegt ze. „Wanneer je filosofeert, kom je er uiteindelijk achter dat je 'alleen zeker weet dat je niets zeker weet', zoals filosoof Socrates al zei. Je loopt tegen de beperkingen van je denkvermogen aan. Door filosofie kom je er vaak juist achter dat de realiteit niet in woorden is te vangen.”

In haar nieuwe boek draait het dan ook niet om het begrijpen, maar vooral om de vragen zelf. De inspiratie voor het boek komt deels van haar eigen dochtertje van zeven. „Zij vroeg ineens of een kat ook gevoelens heeft en of dieren ook kunnen denken. Heel mooie vragen.”

Kleurrijk

Het boek verhaalt over Isa, een meisje met een hoofd vol vragen. De grote mensen om haar heen vinden al haar gevraagd vervelend. Ze hebben er geen tijd voor, ze vinden haar nog te klein of ze vinden haar maar lastig. Daarop besluit Isa haar vragen maar weg te stoppen. Uiteindelijk komt ze erachter dat juist haar vragen haar leven kleurrijk maken.

Sabine Wassenberg: „De verwondering die kinderen kunnen hebben, dat vind ik zo'n fascinerende mentale staat.”

FOTO JIFOTO.NL / JAN JONG

“**Kinderen leren af nieuwsgierig te zijn. School is de waarheid en je wordt geacht slim te worden van kennis**”

In het 'echte leven' is het ook zo, stelt Wassenberg. „Als je dingen gaat bevragen, zie je veel meer schakeringen. Dan kom je erachter dat het allemaal niet zo zwart-wit is dat het leven geen opeenstapeling

is van bouwstenen van wetenschappelijke feiten en dagelijkse gebeurtenissen. Het leven wordt heel kleurrijk als je de dingen van alle kanten bekijkt. Hoe meer Isa haar vragen wegstopt, des te meer de kleuren verdwijnen. Tot de hele wereld 'normaal' is en rustig. Ze is wel tevreden, maar ze mist iets. Ze vindt het allemaal niet meer interessant, ze is niet meer betrokken.”

Wassenberg ziet met lede ogen toe hoe dit in het dagelijks leven ook gebeurt. „Kinderen leren af nieuwsgierig te zijn. School is de waarheid en je wordt geacht slim te worden van kennis. Het gaat niet meer om de vragen. De juffen en meesters weten de antwoorden ook niet, vinden die vragen maar ongemakkelijk en houden zich liever bij de feiten. Ze vergeten dat je het antwoord niet altijd hoeft te weten. Dat het ook gewoon een mooie vraag kan zijn. Met ouders is het vaak het zo, die raken in paniek bij een filosofische vraag. Terwijl het heel goed is voor een kind om te weten dat grote mensen ook niet alles weten. Dat je er samen over kunt praten”

Vlinders

Een van haar eigen favoriete vragen in het boek is 'waar komen vragen vandaan?'

Expositie en workshops

Op 6 april is er een presentatie in De Kinderboekwinkel in Amsterdam en op 11 april in de Eerste Bergense Boekhandel in Bergen, waar ook een expositie is van de illustraties in het boek. Daarnaast gaat Sabine Wassenberg met kinderen en ouders in gesprek tijdens filosofiewerkshops in de bibliotheken Alkmaar-centrum (zaterdag 5 april, 11.00-12.30 uur), Bergen (woensdag 9 april, 14.30-16.00 uur), Zuid-Scharwoude (woensdag 16 april, 14.30-16.00 uur) en Castricum (woensdag 7 mei, 14.30-16.00 uur).

„Bestaan die al in een soort platonische ideeënwereld en kun je ze bijvoorbeeld opvangen als vlinders? Of worden ze door mijn brein gegenereerd? En hoe komen ze dan in mijn hoofd terecht? Dat is zo leuk; steeds het mysterie opzoeken.”

Nieuwsgierigheid

Ze hoopt dat de kinderen door het lezen van haar boek nog veel meer vragen zullen gaan stellen in de toekomst.

„Dat ze meer ruimte geven aan hun eigen nieuwsgierigheid. En stiekem zit er ook een boodschap in voor de grote mensen: dat ze de vragen en de nieuwsgierigheid niet kapot moeten slaan met stomme opmerkingen als 'daar ben je te klein voor' of 'dat is te ingewikkeld voor jou'. We willen kinderen leren autonoom te denken, ik noem dat zelfdenkzaamheid. Iedereen mag vragen stellen. Neem moeilijke vragen serieus, durf ze te stellen én te bespreken.”

Het prentenboek 'Alle vragen van de regenboog' - een verhaal voor jonge filosofen' van Sabine Wassenberg met illustraties van Marieke van Diepen (voor kinderen van 6-9 jaar, uitgeverij Samsara, ISBN 9789493394254) is voor 17,99 euro in de boekhandels en online verkrijgbaar.